

GEBOORTE

Een belangrijk aspect van iedere alpacahouder. Nieuw leven, een nieuw dartelend beestje in de wei erbij. Maar hoe gaat dat allemaal precies in zijn werk? Waar moet je op letten, welke controlerende functie heeft de alpacahouder? Welke fasen kent de bevalling? Zo even een paar aspecten die in deze nieuwsbrief nader toegelicht zullen worden.

Bij de meeste alpacaboeren is het waarschijnlijk wel bekend dat praktisch de meeste geboortes overdag plaatsvinden tussen 08:00 uur en 14:00 uur. De alpaca is een bijzonder dier, want het is in staat de bevalling uit te stellen of te vervroegen. Wanneer het een droge dag is zal het dier er sneller voor kiezen om te bevallen, dan wanneer het de hele dag regent. En dan zal ze bij voorkeur een dag kiezen waarop de zon schijnt. Daar een alpaca haar tong niet ver kan uitsteken, is ze niet in staat haar jong droog te likken en is ze dus afhankelijk van de zon. Daarom is ook moeilijk aan te geven wanneer precies een alpaca gaat bevallen. De start van de bevalling is haast niet waarneembaar, maar zou kunnen opgemerkt worden door verandering in gedrag. Voorbeelden hiervan zullen later in dit schrijven nog benoemd worden. Het is dus zaak uw alpaca('s) goed te kennen en deze (opvallende) gedragsveranderingen te herkennen.

De bevalling zelf kan ruim genomen verdeeld worden in 3 fasen, hoewel het wel een continu proces is waarbij hormonen veel veranderingen teweeg brengen.

FASE 1

In deze fase ontspant de baarmoederhals zich en de weeën stuwden de foetus richting het geboortekanaal. Dit proces kan 2-6 uur duren. Maar bij 1^e bevallingen kan dit ook langer duren! In deze fase zijn er meestal geen uiterlijke kenmerken waar te nemen zodat men kan aannemen dat de bevalling in gang gezet is. Enkel onrustig gedrag, een toename van het "hummen", vaker naar de mestplaats gaan, zichzelf isoleren van de kudde, verminderde eetlust, maar ook zitten op 1 heup en de oren achteruit zou kunnen wijzen op de start van de 1^e de fase.

FASE 2

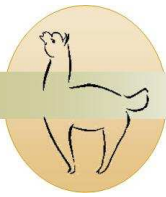
De weeën zullen in kracht en frequentie toenemen en de verdrijving van de foetus zal plaatsvinden. Moeder zal regelmatig gaan liggen en staan. De zak waar het vruchtwater in zit zal zichtbaar zijn en zal knappen (in vergelijking met andere dieren zal hier veel minder vocht vrij komen). De beide voorbenen van de ongebooren cria zijn tegelijk te zien en het hoofd verschijnt al snel boven of onder de voorbenen.

Zie figuur 1 op de volgende pagina. Wanneer het hoofd zichtbaar is, zal het eind van de bevalling al

VORIGE UITGAVEN :

Afrastering	2
Vervoer	3
Kudde-uitbreiding	4
Opzetten van een onderneming	5
Voortplanting	6

snel in zicht zijn, hoewel de moeder waarschijnlijk nog wel even zal rusten voordat ze de schouders eruit perst. De meeste hembra's bevallen staand. Fase 2 kan 30-45 minuten in beslag nemen.

Figuur 1: Kopligging

FASE 3

De placenta of nageboorte komt meestal binnen 2 uur na de geboorte. In tegenstelling tot vele andere diersoorten zoals schapen, eten alpaca's de placenta niet op en likken ze hun jong ook niet droog.

Als de bevalling verder probleemloos is verlopen, zal de jonge cria al snel actief worden en binnen het uur zal het dier gaan staan.

Bij een probleemloze bevalling kan de hembra 14-21 dagen na de geboorte weer gedekt worden. Doet men dit voor de 14^e dag, dan is de kans op een spontane abortus groter.

Wanneer is het van belang om de veearts in te schakelen:

- als fase 1 meer dan 5 uur aanhoudt zonder enige vorm van weeën
- als fase 2 30 minuten uitloopt, zonder enige vorm van progressie

- als de placenta in fase 3 niet is vrijgekomen binnen 6-8 uur (of de volgende morgen, wanneer de bevalling wel laat op de dag heeft plaats gevonden)

Moeilijke bevallingen

Bij alpaca's komt dit zeer zelden voor (2%-5%), maar in deze gevallen is onmiddellijk hulp van een veearts over het algemeen wel zinvol en aan te raden.

De meest moeilijke bevallingen komen voort uit het feit dat de foetus in een verkeerde positie ligt, waardoor het dier niet probleemloos door het geboortekanaal kan.

Maar een moeilijke bevalling kan ook de oorzaak zijn van de moeder. Doordat er bijvoorbeeld een infectie is ontstaan, slechte voeding of zwaarlijvigheid. Overtollig vet kan gaan zitten in het geboortekanaal, waardoor het jong minder ruimte heeft om zich door het geboortekanaal te manoeuvreren. Dit kan weer tot gevolg hebben dat de moeder oververmoeid raakt.

Figuur 2: carpaalligging

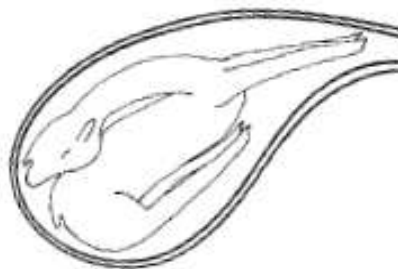

Een verkeerde ligging van de schouder/elleboog is de meest voorkomende afwijking (figuur 2, vorige pagina en figuur 3), waardoor een bevalling bemoeilijkt zou kunnen worden.

Figuur 3: schouderligging

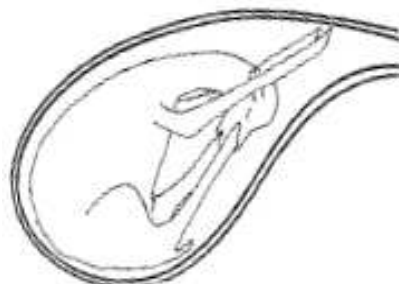
Afwijkingen aan de nek en het hoofd zijn moeilijk te corrigeren vanwege de lange nek van een alpaca (figuur 5, 6).

Figuur 5: teruggeslagen hoofd

Vlies verwijderen

Figuur 6: de nek gehoekt

Stuitligging (dus wanneer de achterpoten zich als eerste laten zien of de heupen het geboortekanaal blokkeren) zijn serieuze problemen en vragen zeker deskundigheid en assistentie van een veearts. Zie figuur 4.

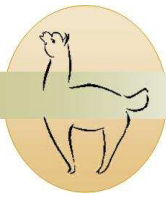
Figuur 4: stuitligging

Kopligging: Dit is de normale ligging. Bij deze ligging ligt de cria met gestrekte pootjes onder kop en recht voor het geboortekanaal. Als de cria goed ligt en er verder geen problemen voordoen, wordt het dier vanzelf ter wereld gebracht zonder enige hulp.

Carpaalligging: Bij deze ligging heeft een voorbeentje of beide zich niet gestrekt maar ligt gebogen in het schoudergewricht, de elleboog en de voorknie liggen naast de hals en borst.

Schouderligging: Hierbij is het voorpootje sterk gebogen in het schoudergewricht en ligt het geheel langs de romp teruggeslagen.

Stuitligging: Bij deze ligging licht het dier met zijn achterpoten naar het geboorte kanaal toe.

Tot slot: Er zijn mensen die een speciale kraamafdeling hebben ingericht voor de aanstaande moeders. Als u de mogelijkheid hebt dit te realiseren, is dit natuurlijk gewenst. Op deze manier houdt u goed zicht op de moeder. De ruimte dient dan schoon en droog te zijn.

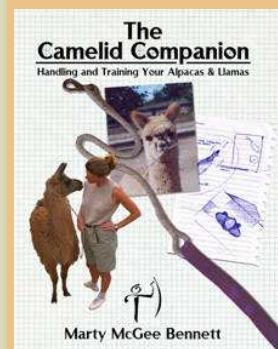
We hopen natuurlijk dat één en ander voor u voorspoedig zal verlopen, maar het is altijd handig wanneer u ook voorbereid bent op andere scenario's.

Wanneer moet je bij een geboorte ingrijpen?
Hoe verloopt een bevalling?
Wat moet je doen wanneer het jong niet wil drinken of staan?
Wat te doen bij een vroeggeboorte en hoe herken je een vroeggeboorte?

Dit zijn allemaal onderwerpen die aan de orde komen tijdens onze cursus
"Alpaca Birth and Cria Care"

Alpaca-Ranch is het enige bedrijf in Nederland dat dit soort cursussen op het gebied van alpaca's organiseert. Houd onze actuele nieuwsbrieven in de gaten om de opgave mogelijkheid niet te missen.

"Wist u dat u het recht heeft om deze nieuwsbrief door te sturen naar kennissen, familie, vrienden,... en/of dat u het verder mag publiceren mits u erbij vermeldt dat u dit artikel heeft van www.Alpaca-Ranch.nl en geschreven is door Gert en Margreet Joling."

Trainen met alpacas

"Om een effectieve alpaca trainer te zijn moet je gedrag kunnen observeren"

Dit engelstalig boek is te verkrijgen via de website van Alpaca-Ranch.